

Jaarverslag 2021

Secretariaat
Diphoorn 11
7842 TA DIPHOORN
W www.zorgomboerentuinder.nl
E info@zorgomboerentuinder.nl

Inhoud

1. Voorwoord	3
2. Organisatie en profiel Zorg om Boer en Tuinder	4
3. Opleiding en training	6
4. Communicatie	7
5. Sponsoring.....	8
6. Financiën	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
7. Regio's	12
8. Hulpvragen	16
9. Organisatie stichting Zorg om Boer en Tuinder Nederland	18

1. Voorwoord

Terugkijkend op 2021 moeten we helaas constateren dat de omstandigheden waaronder onze vrijwilligers hun werk moeten doen nog steeds beperkt worden door de heersende Coronapandemie. Dit heeft jammer genoeg nog steeds impact op het directe contact met boeren en tuinders, die om hulp vragen, en maakt het ook moeilijk om trainingen te organiseren voor onze vrijwilligers. Als bestuur zijn we onze vrijwilligers dankbaar dat ze zich in deze omstandigheden zo goed mogelijk in blijven zetten voor de hulpvragers. Ondanks de Coronabeperkingen hebben wij het afgelopen jaar als organisatie belangrijke stappen gezet om ons verder te versterken. Een voorbeeld daarvan is het zelfstandig voortzetten van AgroZorgwijzer.

AgroZorgwijzer is destijds opgezet op initiatief van de zuivelindustrie samen met ZOB, LTO, het Vertrouwensloket Welzijn Landbouwhuisdieren en met het ministerie van LNV. Het doel van AgroZorgwijzer was het helpen van het agrobetriebsleven bij het omgaan met boeren met psychosociale problemen en het slaan van een brug tussen de agrarische sector en de psychosociale hulpverlening. Het is ontstaan vanuit de zuivelsector en is de laatste jaren uitgebreid naar andere agrarische sectoren.

Als ZOB willen we voortbouwen op het goede werk dat door AgroZorgwijzer is gedaan. We willen ons met AgroZorgwijzer met name toeleggen op het toegankelijk maken van het zorgnetwerk voor zowel boeren en tuinders, die hulp zoeken, als ook voor de omgeving van boeren die in de knel zitten. Dat betreft dan vaak erfbetreders uit het agrobetriebsleven, burens en familie. AgroZorgwijzer is daarmee wat het als naam al zegt: een wijzer voor mensen in de agrarische sector naar de juiste zorg.

Daarnaast zal ZOB ook partijen bij elkaar brengen die psychosociale hulp bieden met als doel om de kloof tussen deze hulpverleners en de boeren en tuinders, die dat soort hulp nodig hebben, te verkleinen. Tevens zullen we vanuit dat platform onderzoek stimuleren om goed zicht te krijgen op de omvang van de mentale problematiek in de agrarische sector.

Om deze extra taken goed te kunnen uitvoeren, naast ons werk als hulpverleningsorganisatie, gaan we samen met LTO Noord een subsidieaanvraag indienen bij het ministerie van LNV.

In het Jaarverslag 2020 sprak ik de verwachting uit dat er een klein stukje meer aan hulpvragen te verwachten zou zijn zodra de Coronabeperkingen worden afgebouwd. Bij het schrijven van dit voorwoord lijkt het erop dat de Coronabeperkingen binnenkort verregaand zullen worden afgebouwd. Dat maakt dat wij met goede moed, met nieuwe energie en met concrete plannen het nieuwe jaar in kunnen gaan. Onze vrijwilligers staan klaar en maken graag extra tijd vrij om te luisteren naar alle boeren en tuinders met hulpvragen om ze vervolgens de juiste hulp te kunnen bieden.

Wij voelen ons daarbij gesteund door onze sponsors. Ik wil de sponsors daarom ook hartelijk bedanken voor de steun in het afgelopen jaar en ik spreek de hoop uit dat zij ons zullen blijven steunen in de komende jaren.

Piet Boer
Voorzitter

2. Organisatie en profiel Zorg om Boer en Tuinder

Missie

Wij zetten ons in voor mensen in de agrarische wereld, die problemen ervaren. Zelfredzaamheid en weerbaarheid zijn daarbij het uitgangspunt.

Visie

Dit doen wij door laagdrempelig en onafhankelijk een luisterend oor te bieden, het zijn van een klankbord en van een wegwijzer voor mensen uit de agrarische wereld. We doen dit kosteloos.

De kracht van Zorg om Boer en Tuinder

Veel boeren, tuinders en hun gezin ervaren een toenemende druk vanuit de sector en de samenleving. Om te voorkomen dat de druk te hoog oploopt, helpt het om een gesprek te voeren met een maatje, zoals een vrijwilliger van ZOB. Voor veel mensen is dit de eerste stap in het zoeken naar hulp. Bij ZOB werken 40 vrijwilligers, verdeeld over vier regio's, en daarnaast is er een landelijk bestuur. De vrijwilligers voeren laagdrempelige gesprekken met boeren, tuinders en hun gezinsleden, die op sociaal/emotioneel gebied problemen ervaren, mede als gevolg van hun leven en het werken als agrariër.

Onze waarde voor boeren en tuinders

- Contact met een maatje
- Luisterend oor
- Kosteloos
- Onafhankelijk
- Laagdrempelig
- Ervaringsdeskundigen en/of grote betrokkenheid bij de sector

Onze waarde voor agrarisch bedrijfsleven

- Ondersteuning van boeren en tuinders op sociaal/emotioneel vlak is noodzakelijk voor een gezonde sector, waarin de zorg voor dieren en het leveren van kwaliteit voorop staan. Daarbij zijn het welzijn en welbevinden van agrarische ondernemers en hun gezin cruciaal.
- Vrijwilligers van ZOB ontlasten de overige erfbetreders:
 - * zijn getraind in het voeren van gesprekken
 - * hebben/nemen de tijd om in gesprek te gaan
 - * beschikken over een groot netwerk om te kunnen doorverwijzen

Onze waarde voor de samenleving

- Steun bieden aan agrarisch ondernemers met sociaal/emotionele problematiek voorkomt in veel gevallen vereenzaming en zorgt ervoor dat mensen onderdeel van de samenleving blijven uitmaken.
- Verweven van boer en samenleving (verbinding met reguliere hulpverlening, gemeenten, kerken, etc.).

Positie Zorg Om Boer en Tuinder in het zorgnetwerk

- Eerste stap: contact leggen met de vrijwilligers van ZOB is voor boeren en tuinders de eerste stap. De vrijwilligers bieden een luisterend oor en schakelen, wanneer gewenst, hulp in voor/met de agrariër.
- Inzet netwerk: wanneer een ondernemer meer nodig heeft dan alleen een luisterend oor, dan verbindt een vrijwilliger hem/haar met bijvoorbeeld een financieel expert, een (agro)coach, een mediator en/of het reguliere zorgnetwerk, zoals huisarts, de GGD/GGZ, etc.
- Blijvende steun betreffen de kosten voor vervoer, trainingen en verdere professionalisering. De vrijwilligers hebben vaak een rol in (tijdelijke) overheidsprojecten, waarbij ondernemers gesteund worden. Maar wanneer een project is afgelopen, is dat niet het einde van de hulp, die ZOB kan bieden.

3. Opleiding en training

Aan de vrijwilligers van ZOB is in 2021 helaas geen opleidings- en trainingsprogramma geboden, terwijl dit wel begroot en gepland stond. Bijzonder jammer, aangezien de opleiding een verplicht onderdeel is zodat gemotiveerde vrijwilligers ingezet kunnen worden in hulpvragen.

De opleidingsdagen dienen fysiek plaats te vinden gezien het karakter van de opleidingen en trainingen. Het oefenen en het blootleggen van de diepere vraagstukken heeft niet hetzelfde leereffect als de deelnemers elkaar niet persoonlijk kunnen ontmoeten en kunnen bevragen. Daarnaast zijn de dagen ook bedoeld om de deelnemers uit diverse regio's persoonlijk kennis met elkaar en de organisatie te laten maken.

Ook konden de vrijwilligersdagen helaas geen doorgang vinden. Een vast onderdeel van deze dagen is, naast de ontmoeting, het trainen en bespreken van thema's, die voortkomen uit de ervaringen van onze vrijwilligers. Dit is vooral gericht op de hulpvragen uit de praktijk.

Gelukkig konden de vrijwilligers ten allen tijde een beroep doen op de regionale coaches, zodat moeilijke vragen één-op-één besproken konden worden. De coaches hebben de individuele coachingsvragen verwerkt tot input voor het opleidings- en trainingsprogramma voor 2022.

In 2022 worden de opleidingen en trainingen weer opgestart en de vrijwilligersdag staat inmiddels ook gepland voor 2022.

Vele vrijwilligers van ZOB hebben in 2021 ervaring opgedaan met het werken met online bijeenkomsten en vergaderingen en het werken met digitale media. En hoewel dit geen opleidingsdoel was voor ZOB is dit wel degelijk een mooi resultaat dat zeker van pas zal komen in 2022. Het betreft algemene kennis en vaardigheden, die de effectiviteit en efficiency ten goede komen.

4. Communicatie

Afgelopen jaar is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van vrije publicatie in huis-aan-huis bladen. Dit is mede door de vrijwilligers zelf opgepakt. Ook hebben in veel agrarisch gerelateerde bladen artikelen gestaan, waarin is uitgelegd wat de rol van ZOB is. Zo zijn er bijvoorbeeld artikelen geplaatst in Fruitteelt en Greenity.

ZOB werkt mee in verschillende netwerken en platforms, die binnen gemeentes zijn opgezet, voor meer aandacht voor het platteland en het welbevinden van de bewoners. Ook is er veel aandacht voor onze naamsbekendheid. Niet alleen onder boeren en tuinders, maar ook bij erfbetreders. Als erfbetreders ZOB kennen en weten te vinden, dan kunnen zij hun zorgen delen en kan er, met goedkeuring van de boer of tuinder, vanuit ZOB contact worden opgenomen.

In de contacten met sponsoren wordt meer aandacht besteed aan het benutten van de communicatiekanalen van die bedrijven. Door de Coronaperiode is het in 2021 niet mogelijk geweest om ZOB te presenteren op de verschillende beurzen. In samenwerking met LTO Noord heeft ZOB zich wel gepresenteerd op het 'mentale gezondheidsplein' van de Agri Vakbeurs in Hardenberg. De contacten met bedrijven, waar ZOB gezamenlijk in een stand mee kon delen, zijn wel onderhouden. Hopelijk krijgt dit een vervolg in 2022.

In het afgelopen jaar werden regiocoördinatoren regelmatig benaderd met verzoeken om boeren mee te laten werken aan interviews, podcasts of televisieprogramma's. Er is afgesproken dat we vanuit ZOB op zoek gaan naar boeren, die het begeleidingstraject achter zich hebben gelaten, of vrijwilligers met persoonlijke ervaring, die hun ervaring willen inzetten als ambassadeurs voor ZOB. Binnen regio West zijn vier vrijwilligers, die de pers te woord willen staan namens ZOB. En ook een vrijwilliger uit Oost wil zijn verhaal vertellen, mocht daar behoefte aan zijn.

Ook op social media is ZOB actief. Zo hebben we een Facebook- en LinkedIn-pagina. Daar proberen we verhalen op te delen en onder andere met behulp van onze coaches een nog groter bereik te creëren. Een van onze vrijwilligers is via Twitter in contact gekomen met meerdere Kamerleden. Zij willen graag meer te weten komen over ZOB.

5. Sponsoring

Het is de doelstelling van ons sponsorbeleid om een vaste kern van sponsoren om ons heen te verzamelen. Vooral is het van belang dat we over een langere periode steun ontvangen om de continuïteit te kunnen waarborgen. Daarnaast zijn wij altijd op zoek naar al dan niet eenmalige bijdragen, met als doel om jaarlijks met een sluitende begroting te kunnen werken en ook zekerheid te verschaffen voor de komende jaren.

Het is voor het voortbestaan van ZOB van levensbelang om duurzame sponsoren aan ons te binden. Het is ook van groot belang dat wij agrariërs kunnen helpen om uit hun tegenslagen te komen zodat zij weer in staat zijn om verder te kunnen.

Wat kunnen wij onze sponsoren dan bieden? Een belangrijk aspect is dat als wij het goed doen voor uw klanten, wij het ook goed doen voor u als sponsor. Ook in 2021 hebben diverse organisaties binnen de agrarische sector ingezien dat ook de schaduwzijde van de sector zorg nodig heeft en dat zij dat zelf niet altijd kunnen bieden. De hulpvrager is veel gevallen het vertrouwen in de zakelijke relaties kwijt, en niet alleen dat, maar ook in de hele buitenwereld. ZOB kan als onafhankelijke organisatie daarbij helpen omdat we geen ander belang hebben dan het belang van de hulpvrager, zonder kosten. Dat lukt alleen als we kunnen vertrouwen op vaste financiële ondersteuning om de noodzakelijke kosten voor onze vrijwilligers en de instandhouding van organisatie kunnen dekken.

In 2021 zijn we, met waardering en dank voor de ondersteuning, erin geslaagd om een aantal nieuwe partners aan ons te verbinden. We kunnen daardoor ook de begroting voor 2022 redelijk sluitend opmaken. Omdat ook de organisatie doorontwikkelt en daar investeringen in kwaliteit voor nodig zijn, is een verdere uitbouw van de sponsoring noodzakelijk.

De volgende partijen hebben een meerjarige ondersteuningsovereenkomst met ons gesloten:

Agri.NL
Stichting Anitya Foundation
Wiersma-Reitsma stichting
Vreugdenhil Dairy Foods
Alfa Accountants & Adviseurs
VanWestreenen Adviseurs Ruimtelijke Ordening
Abiant Uitzendorganisatie
DOC Kaas
Rouveen Kaasspecialiteiten

Eenmalige bijdragen zijn ontvangen van Voergroep Zuid, Trioliet Feeding Technology en het Oranje fonds. Daarnaast zijn er enkele giften ontvangen.

Wij danken deze sponsoren en de bijdragers van de giften hartelijk voor het ons financieel in staat stellen ons werk te doen. Mocht u na het lezen van het verslag een bijdrage aan ons werk willen leveren, dan kunt u contact opnemen met het secretariaat van onze stichting. Meer informatie kunt u vinden op onze website www.zorgomboerentuinder.nl.

6. Financiën

2020 moesten wij afsluiten met een recordtekort van bijna € 75.000. Ook voor 2021 zag het er in de begroting donker uit. We begrootten een tekort van ruim € 50.000. De noodzaak om aanvullende sponsoring binnen te halen, was derhalve zeer groot. Tot onze opluchting is dit door het harde werk van diverse mensen binnen onze stichting gelukt. Ook beseffen de diverse stakeholders dat ZOB een belangrijke bijdrage levert aan het gezonder worden van die agrarische wereld. Doordat door de Coronapandemie ook aan de uitgavenkant wat zaken wegvielen, hebben wij uiteindelijk 2021 met een tekort van € 7.230,14 kunnen afsluiten. En wat nog belangrijker is wij kunnen voor 2022 een sluitende begroting presenteren, waarbij wij in financiële zin een goed vooruitzicht hebben voor de komende twee jaren.

Wij zijn blij ondersteund te worden door sponsors die ook begrippen als continuïteit en duurzaamheid hoog in het vaandel hebben en daarom ook verbintenissen met ons willen aangaan voor meerdere jaren. Natuurlijk zijn wij ook heel blij met die sponsors die ons eenmalig, al dan niet op basis van een project, willen steunen. Niettemin ligt er voor de leden van de Sponsorcommissie een zware taak om de continuïteit van onze stichting financieel te kunnen waarborgen.

Binnen de agrarische wereld in Nederland heeft een achttal grote bedrijven samen met LTO Nederland zich samengevoegd in een netwerk met de naam AgriNL. Ook voor ons belangrijke sponsors uit het verleden, te weten Royal FrieslandCampina, Vion Food Group en Agrifirm maken deel uit van dit netwerk. AgriNL is voor 2021 en 2022 hoofdsponsor van ZOB en wij hopen dat wij deze samenwerking ook na 2022 kunnen voortzetten.

Daarnaast hebben wij met een aantal andere sponsors contracten kunnen afsluiten met een looptijd van drie tot vijf jaar. Het betreft de Wiersma-Reitsma Stichting, Alfa Accountants & Adviseurs, Vreugdenhil Dairy Foods, VanWestreenen Adviseurs Ruimtelijke Ordening, DOC Kaas, Abiant uitzendorganisatie en Rouveen Kaasspecialiteiten.

Wij ontvingen steun van particulieren, waaronder dankbare hulpvragers, enkele kerkgenootschappen die ons in hun collectes gedenken, en een lokale LTO-afdeling. Eenmalige donaties ontvingen wij van Trioliet Feeding Technology en Voergroep Zuid.

Ook hebben wij deelgenomen aan het initiatief Appeltjes van Oranje van het Oranjefonds. Dit is een prijsvraag voor vrijwilligersorganisaties, die zich inzetten voor sociale projecten. Het thema voor 2021 was Mentale Kracht. Samen met alle ander aanvragers van de subsidie bij het Oranjefonds konden wij ons presenteren. Met onze pitch zijn we doorgedrongen tot de eindronde. Helaas hebben we die niet gewonnen, maar we konden wel een bijdrage van € 1.500 in de boeken bijschrijven.

Hieronder treft u de balans en de resultatenrekening van de stichting aan:

BALANS

Activa	31 december 2021	31 december 2020
Bank	€ 20.140,80	€ 1.672,94
Debiteuren	€ 1.000,00	€ 38.398,00
Totaal	€ 21.140,80	€ 40.070,94

Passiva

Kapitaal	€ 20.640,80	€ 27.870,94
Crediteuren	€ 500,00	€ 12.200,00
Totaal	€ 21.140,80	€ 40.070,94

RESULTATENREKENING 2021

Inkomsten		Begroting 2021
Sponsoring bedrijven	€ 47.750,00	€ 11.333,33
Donaties Particulieren	€ 1.100,00	€ 1.000,00
Donaties Kerken en Organisaties	€ 1.321,89	€ 1.000,00
Totaal Inkomsten	€ 50.171,89	€ 13.333,33
Uitgaven		
Vrijwilligersvergoedingen	€ 13.700,00	€ 15.200,00
Kosten hulpvragen	€ 6.010,29	€ 11.750,00
Opleidingen:	€ 4.581,45	€ 3.500,00
Vrijwilligersdagen	€ -	€ 1.000,00
Communicatie en PR	€ 2.313,33	€ 2.000,00
ICT (CRM, website, telecom)	€ 4.979,40	€ 2.500,00
Bestuurlijke ondersteuning	€ 18.657,26	€ 25.000,00
Vergader-, administratie- en overige kosten	€ 7.160,30	€ 2.500,00
Totaal uitgaven	€ 57.402,03	€ 63.450,00
Resultaat	€ -7.230,14	€ -50.116,67

Naar aanleiding van het controlerapport over de jaarcijfers 2020 hebben wij lopende het jaar een aantal wijzigingen in het beheer en de administratie van de financiën aangebracht. Zo is er een scheiding in het financiële beheer en de verslaglegging aangebracht. Daarnaast is er een hiaat geconstateerd in de ANBI-registratie. De oorzaak hiervan hebben we niet kunnen achterhalen. Bij de nieuwe aanvraag van de ANBI-status bleek dat een artikel in onze statuten dit verhinderde. Wij hebben daarom, mede naar aanleiding van de invoering van de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen, een proces ingezet om de statuten aan te passen. Dit zal in het eerste kwartaal van 2022 worden afgerond. Ook is de financiële verslaglegging binnen de stichting verbeterd en heeft het voltallige bestuur nu op maandelijkse basis volledig inzicht in de financiële situatie.

7. Regio's

Regio Noord

De doelstellingen voor 2021 waren erop gericht om de hulpvragers te begeleiden door een luisterend oor te bieden en om de naamsbekendheid van ZOB in de regio te vergroten. Echter voor het tweede jaar op rij heeft de Coronapandemie de realisatie van onze doelstelling behoorlijk gedwarsboomd.

Als regioteam zijn we er trots op dat we voldoende tijd en aandacht hebben kunnen geven aan de begeleiding van de hulpvragers.

Hulpvragen

In 2021 hebben we 11 nieuwe en 29 bestaande hulpvragers kunnen begeleiden. Eind 2021 zijn 22 hulpvragen afgerond. De hulpvragen hebben onder andere betrekking op familie/gezinssituaties, bedrijfsovername, bedrijfsmanagement en sociale/emotionele aspecten. Kijkende naar de huidige problematiek binnen de sector en de maatschappelijke discussies dan blijft het aantal hulpvragen achter bij onze verwachtingen. Mogelijke oorzaken hiervan kunnen zijn de naamsbekendheid van ZOB in de regio en de Coronapandemie.

Vrijwilligers

In 2021 hebben vier vrijwilligers hun activiteiten beëindigd en is er binnen het regioteam een wisseling geweest voor de functies van regiocoördinator en regiocoach. Het regioteam bestaat uit tien vrijwilligers.

Basisopleiding

De basistraining van ZOB is gericht op het leren luisteren, vragen stellen, als klankbord kunnen fungeren en daarbij objectief te blijven zonder direct een mening of advies te geven. In 2020 zijn zes vrijwilligers begonnen met de basistraining. Door de Coronapandemie hebben drie vrijwilligers de training in 2021 afgerond met een certificaat. Zodra dit weer mogelijk is, zullen de overige, nieuwe vrijwilligers alsnog de basistraining volgen.

Regionale bijeenkomsten

In 2021 hebben we twee regionale bijeenkomsten kunnen houden. Tijdens deze bijeenkomsten hebben we onze ervaringen en vaardigheden als begeleiders gedeeld onder begeleiding van de regiocoach. Deze invulling van de regiobijeenkomsten wordt als zeer positief ervaren.

Werkgroep Communicatie

In de regio Noord hebben we in 2021 de uitvoering van het Communicatieplan voortgezet. Er is weer een aantal stappen gezet in het bijwerken van het contactenoverzicht van de regio Noord. Dit is het document dat als onderlegger wordt gebruikt voor de acties, die we willen gaan uitvoeren. In het maandblad De Landpachter hebben we een vast plekje op de achterzijde van het ledenblad gekregen.

Er is een aantal digitale presentaties gegeven voor buitendienstmedewerkers van bedrijven, die in het Noorden actief zijn. Er staat nog een aantal live presentaties op de planning, die helaas vanwege Coronaperikelen zijn uitgesteld.

Werkgroep (vak)beurs

In 2021 zijn we samen met de regio Oost aanwezig geweest op de vakbeurs in Hardenberg. Tijdens deze beurs zijn contacten gelegd en hebben we bezoekers/belangstellenden informatie kunnen geven over ZOB en zijn er contacten gelegd met potentiële sponsors.

Werkgroep Sponsoring

In regio Noord hebben de vrijwilligers een inventarisatie gemaakt van bedrijven, die benaderd zouden kunnen worden met de vraag om sponsor of donateur te worden. Op basis van deze lijst heeft de werkgroep enkele contacten gelegd. In 2022 zal dit verder uitgewerkt worden.

Werkgroep Sociale Kaart

Tijdens het begeleiden van een hulpvrager is het handig om te weten waar welke organisatie of een contactadres te vinden is wat betreft hulpverlening en om een hulpvrager daar naar door te kunnen verwijzen. Om hier overzicht in te krijgen kan een sociale kaart een goed hulpmiddel zijn.

Er wordt gewerkt aan een sociale kaart per provincie. Het is de verwachting dat deze tegen de zomer van 2022 gereed kan zijn.

Regio Oost

Het lijkt wel of de mens tijdens een pandemie meer aangewezen is op zichzelf. Ook tijdens het tweede jaar kwamen de hulpvragen niet echt op gang, terwijl gelet op de problematiek die speelt in de agrarische sector de behoefte aan zorg er wel is. Van de 16 hulpvragen kwamen er negen tijdens de herfstperiode binnen. Deze tijd vormde een goede test om te ervaren of de organisatie staat en de vrijwilligers immer nog gemotiveerd zijn.

Team Oost bestaat ultimo 2021 uit 19 inzetbare vrijwilligers. Twee ervaren krachten zijn in de loop van het jaar met hun werkzaamheden voor ZOB gestopt en twee aspirant-vrijwilligers hebben hun aanvraag niet doorgezet. Eén nieuwkomer moet de basistraining nog volbrengen. 18 hulpvragen konden worden afgerond; aan het einde van het jaar waren er nog 32 in behandeling.

De vrijwilligers hebben elkaar twee keer fysiek tijdens een regiobijeenkomst kunnen spreken, in juni en in september 2021. De overige bijeenkomsten waren vanwege de Coronamaatregelen online. Deze nieuwe werkwijze van communiceren zal voor de diverse werkgroepen blijvend toepasbaar zijn. Helaas konden de intervisies niet plaatsvinden. Hopelijk kan hier en aan de (vervolg)-opleiding van de vrijwilliger in 2022 meer aandacht komen. Immers, de binnenkomende vragen van boer en tuinder worden complexer. Dit vraagt om meer professionaliteit van de begeleiders.

Regio Zuid

2021 was weer een jaar waarin van alles gebeurd is. Helaas stond ook dit jaar weer in het teken van Corona, met alle regels die daarmee gepaard gaan. De problemen zijn er zeker niet minder om. Normaal gesproken is het al moeilijk om problemen bespreekbaar te maken voor boer en tuinder, maar in zulke jaren lijkt het nog moeilijker. Wellicht trekken mensen daardoor ook later aan de bel. Ondanks de Corona-epidemie, waar we nog steeds mee te maken hebben, ging ons werk als ZOB toch redelijk goed door.

Het was opvallend dat er dit jaar zeker in het Zuiden meer hulpvragen zijn binnengekomen vanuit de

dierlijke sectoren en dan met name vanuit de melkveehouderij. Daarbij speelde het stoppen van het bedrijf of het starten met een neventak vaak een rol. Echter ook het samengaan met een jonge ondernemer en daardoor het samen verder gaan en van twee bedrijven één bedrijf maken was een onderwerp van gesprek.

We signaleren dat er veel problemen zijn op de bedrijven, zeker als de opbrengst niet in verhouding staat tot de kosten. Wisselende prijzen door vraag en aanbod, maar ook de hoge kosten zoals grondstoffen en energie, maken dat de balans soms zoek is. We verwachten in de komende tijd daarom meer hulpvragen vanuit verschillende sectoren.

In de regio Zuid hebben we naast contact met de hulpvragers, ook contact met andere partijen. Er zijn contacten geweest door mensen van onze regio met bedrijven in de regio voor sponsoring. Dat heeft het nodige resultaat opgeleverd, waarvoor onze dank!

Online heeft er ook een overleg plaatsgevonden dat werd verzorgd door het Vertrouwensloket Welzijn Landbouwhuisdieren. De regio Zuid heeft hier ook aan deelgenomen. Daarnaast vindt er regelmatig afstemming en contact plaats met de andere regio's van ZOB. Dit heeft vaak online plaatsgevonden omdat fysiek niet altijd mogelijk was.

Door de regio Zuid zijn ook gezinnen aangemeld bij Stichting Perspectief om even te kunnen genieten van rust, een dagje uit of een fijne vakantie, die dan geregeld en betaald wordt door Stichting Perspectief.

We hebben als regio Zuid afscheid genomen van Frits van den Bosch. Frits was één van de medeoprichters van ZOB en is lange tijd ook het gezicht geweest van regio Zuid. Hij heeft zich 25 jaar met hart en ziel ingezet. Frits heeft veel boeren- en tuindersgezinnen geholpen in vooral Brabant en Limburg, maar ook soms daarbuiten. Waar mogelijk heeft hij hen ondersteund en ze geholpen om hun nieuwe weg te vinden. Dat alles deed hij met een enorme inzet en de hulpvragers en ZOB zijn hem daar zeer erkentelijk voor.

Daarnaast is Peter Hoeks gestopt als vrijwilliger. Peter ook bedankt voor jouw inzet.

Jammer genoeg hebben door de Coronamaatregelen niet alle nieuwe vrijwilligers van de regio Zuid dit jaar de basistraining kunnen afronden. Maar de basistraining wordt in 2022 afgerond. Dit jaar heeft een nieuwe vrijwilliger zich bij ons aangemeld. Dat is Jan van der Velden. We heten hem welkom en wensen hem veel succes toe bij ZOB.

Afgelopen jaar heeft Peter Jilesen het bestuur verlaten. Hij heeft aangegeven als vrijwilliger in regio Zuid verder te gaan. Wij bedanken Peter voor zijn inzet en betrokkenheid binnen de regio en het bestuur. We hebben Marie-José van der Ven bereid gevonden om Peter als bestuurslid op te volgen. Zij zal binnen het bestuur de regio Zuid vertegenwoordigen en daarnaast zal zij werken aan een goede communicatie en samenwerking tussen de regio en het bestuur. Wij hebben alle vertrouwen in Marie-José en wensen haar veel succes toe.

Regio West

Opnieuw zien we in de regio West een stijgende lijn in het aantal hulpvragen. Het begeleidersteam bestaat uit zeven mannen en heeft voldoende capaciteit om de hulpvragen te kunnen behandelen. Wel zouden wij de groep graag uitbreiden met één of twee vrouwelijke vrijwilligers.

Hoewel hulpvragen vanuit de melkveehouderij nog steeds de meerderheid vormen, hebben we dit jaar ook enkele hulpvragen vanuit de tuinbouw ontvangen. De meeste hulpvragen hadden een relationele en/of sociaal/emotionele achtergrond. Dit betrof vooral mentale problemen in het gezin of van de persoon zelf, vaak als gevolg van onzekerheid over de toekomst, gebrek aan opvolging en overheidsmaatregelen.

De samenwerking met erfbetreiders en standsorganisaties begint vruchten af te werpen. Een deel van de hulpvragen kwam via deze kanalen binnen.

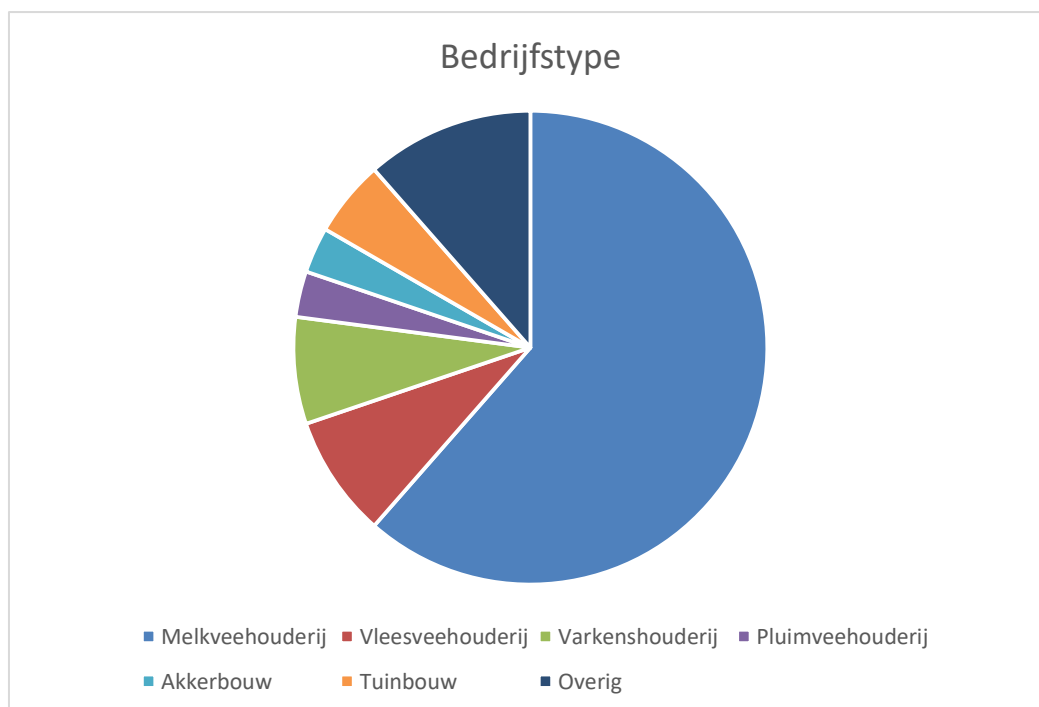
Op diverse manieren is in de regio de publiciteit gezocht om de naamsbekendheid van ZOB in de regio verder te vergroten. Helaas hebben we, als gevolg van de Coronapandemie, niet of nauwelijks kunnen deelnemen aan bijeenkomsten, beurzen en andere fysieke evenementen waar veel agrariërs elkaar ontmoeten. Voor 2022 staat dit, indien weer mogelijk, hoog op de prioriteitenlijst.

8. Hulpvragen

Ten opzichte van 2020 is het aantal behandelde hulpvragen ongeveer 15% gedaald. Daartegenover staat dat het aantal nieuwe hulpvragen ten opzichte van 2020 met ruim 7% is gestegen. De verklaring voor de overall daling is te vinden in de gewijzigde werkwijze en opvattingen hoe met hulpvragen om te gaan. De invloed van de relatief grote stroom van nieuwe vrijwilligers de afgelopen jaren, de basistraining, die deze nieuwe vrijwilligers hebben gevolgd, en de doorlopende ontwikkeling van de bestaande vrijwilligers doen zich hier gelden. Het is niet het doel om langlopende begeleidingstrajecten in stand te houden, maar ervoor te zorgen dat de hulpvrager zo snel mogelijk zijn 'trein weer op de rails' heeft en zelf, of met andere professionele hulp weer verder kan. De regiocoördinatoren hebben samen met de begeleiders 'oude' hulpvragen beoordeeld en waar mogelijk beëindigd. Hieronder het overzicht per regio over 2021.

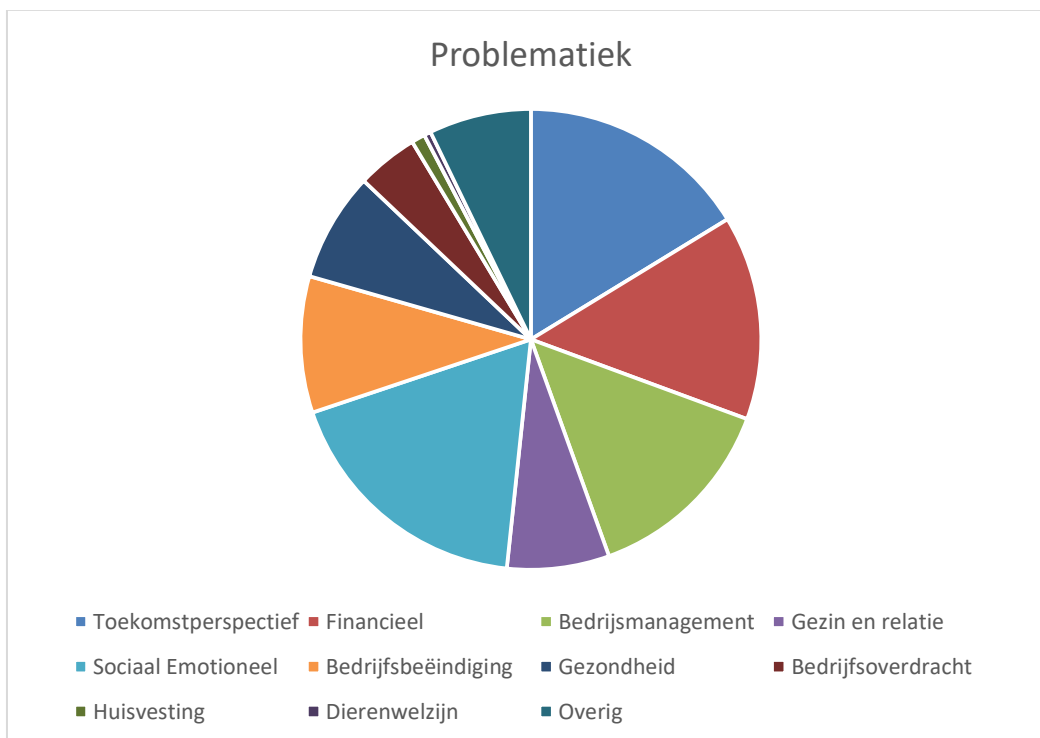
	Noord	Oost	Zuid	West	Totaal
Lopende hulpvragen	7	32	14	6	59
Nieuw in 2021	11	14	8	9	42
Afgerond in 2021	22	33	4	7	66

Ruim 60% van de hulpvragen is afkomstig van melkveehouderijen, een kleine toename ten opzichte van 2020. Ook zien we een verdubbeling van het aantal hulpvragen vanuit de tuinbouw, terwijl de hulpvragen vanuit de akkerbouw gelijk is gebleven. De dalende trend in het aantal hulpvragen in de varkenshouderij is weer omgeslagen in een stijging van 4%. Gezien het aantal hulpvragen en de relatief kleine verschillen in aantal is hieruit geen duidelijke trend waar te nemen anders dan dat de situatie ten opzichte van 2020 ongeveer gelijk is.

In vorige jaren hebben we al aangegeven dat wij een duidelijke trend waarnemen in de onderliggende problemen bij de hulpvragen, die ons bereiken. Waren het vijf tot tien jaar geleden vooral hulpvragen op bedrijfseconomisch gebied, laten we zeggen de ‘harde’ kant van het agrarische leven, in de afgelopen jaren zien we een toenemend aantal hulpvragen met onderliggende problemen uit de ‘zachte’ kant zoals gezondheidsproblemen, problemen binnen het gezin en de relatie en sociaal/emotionele problemen. Was de verhouding vijf jaar gellen nog 80% ‘hard’ en 20% ‘zacht’, we zien nu een verhouding van 60% - 40%.

Bekijken we de hulpvragen wat inhoudelijker dan zien we vaak dat de ‘zachte’ problemen vaak veroorzaakt worden door gebeurtenissen in de ‘harde’ omgeving. Bijvoorbeeld de gevolgen van overinvestering of soms juist onderinvestering leiden tot financiële problemen, die weer leiden tot spanningen binnen het gezin en de relatie. Ook de veranderde sociale omgeving levert extra druk op. Kinderen kunnen of willen niet meer automatisch het bedrijf overnemen, waardoor de verhoudingen binnen het gezin verstoord kunnen worden. De koploper bij de ‘zachte’ hulpvragen is echter de zorg voor de toekomst: Kan ik of kunnen mijn opvolgers nog wel blijven boeren? De invloed van de ontwikkelingen in de maatschappij en de politiek zijn hierbij groot.

9. Organisatie stichting Zorg om Boer en Tuinder Nederland

Bestuur

Piet Boer	Voorzitter
Wim Biemans	Regio West en Penningmeester
Arie Aalberts	Regio Noord en Portefeuille Sponsoring
Hanneke Kraaijenveld	Regio Oost en Portefeuille Opleiding en training
Marie-José van der Ven	Regio Zuid en Portefeuille Communicatie

Ondersteuning

Sandra Katerberg	Bestuurlijk Secretaris
Nanneke Brummer	Secretariaat ZOB Landelijk

Regiocoördinatoren

Piet Prins	Regio Noord
Wim Biemans	Regio West
Victor Munster	Regio Oost
Wim Verbeek	Regio Zuid

Regiocoaches

Juliëtte Bouwman	Regio Noord
Josje de Koning	Regio West
Marjan Meijers	Regio Oost
Johan Weerkamp	Regio Zuid

Adviseurs

Monique te Kieft	Training en Coaching
Anneke Schaapveld	Website